



Scheelzien en scheelzienschirurgie

Informatiebrochure

Oftalmologie

01 Inhoud

Wat is scheelzien (strabismus)?	4
Bij wie kan scheelzien optreden?	4
Hoe kan scheelzien verholpen worden?	5
Wat is een scheelziensoperatie?	5
Hoe verloopt de operatie?	6
Herstel en nazorg	7
Mogelijke risico's en complicaties	8
Resultaat	8
Veelgestelde vragen	9

02 Welkom

Scheelzien (strabismus) komt voor in 2-4% van de bevolking en is een aandoening waarbij de ogen niet goed samenwerken. Dit kan leiden tot dubbelzien, een verminderd dieptezicht of bezorgdheid over het uiterlijk van de ogen.

Zowel kinderen als volwassenen kunnen last hebben van scheelzien. Gelukkig bestaan er verschillende behandel mogelijkheden, waaronder een scheelziensoperatie.

In deze brochure lees je wat scheelzien precies is, wat de mogelijke gevolgen zijn en hoe een behandeling verloopt.

03 Wat is scheelzien (strabismus)?

Scheelzien (ook wel “strabismus” of “loensen” genoemd) is een aandoening waarbij de ogen **niet goed recht staan**. Er bestaan verschillende vormen van scheelzien. Meestal ontstaat het op de kinderleeftijd maar het kan ook op volwassen leeftijd optreden. Bij scheelzien kan 1 oog naar binnen, buiten, omhoog of omlaag draaien, terwijl het andere oog recht vooruit kijkt. Dit kan leiden tot **dubbelzien, verminderde dieptewaarneming, verstoorde ontwikkeling van het zicht** en de dieptewaarneming en **cosmetische zorgen**.

04 Bij wie kan scheelzien optreden?

Scheelzien kan optreden bij zowel **volwassenen** als bij **kinderen**. Kinderen zijn vaak in staat om het beeld dat afkomstig is uit het oog met de afwijkende stand in de hersenen te **onderdrukken** (dit heet **suppressie**). Hierdoor zien ze niet dubbel. Echter zorgt dit ervoor dat kinderen die scheelzien geen goed dieptezien ontwikkelen. Daarnaast lopen ze een verhoogd risico op een **lui oog** (een oog dat minder goed kan zien, ook **amblyopie** genoemd). Dit risico treedt vooral op als steeds hetzelfde oog scheel kijkt. **Amblyopie** kan slechts behandeld worden **tot de leeftijd van ongeveer 10 jaar**. Het is dan ook belangrijk voor de ontwikkeling van de ogen van jouw kind om scheelzien op jonge leeftijd op te sporen.

Als scheelzien op latere leeftijd ontstaat, zijn de hersenen niet meer in staat om het beeld dat afkomstig is uit het oog met de afwijkende stand te onderdrukken. Er treden dan dubbelbeelden op.

De oorzaken van scheelzien zijn heel divers en vaak ook afhankelijk van de leeftijd waarop het ontstaat. Dit zal jouw oogarts in meer detail met jou kunnen bespreken.

05 Hoe kan scheelzien verholpen worden?

Indien scheelkijken leidt tot **dubbelbeelden** kan er getracht worden een **prismapleister** op de bril te plakken. Indien dit voldoende helpt kan er overwogen worden om de **prisma in het brillenglas** te laten inslijpen. Dit doet echter niets aan de oogstand zelf! Om de stand van de ogen te verbeteren kan een scheelziensoperatie verricht worden. Dit elimineert de dubbelbeelden en zorgt voor een beter cosmetisch resultaat bij zowel volwassenen als kinderen. Zowel kinderen als volwassenen kunnen dus baat hebben met een dergelijke ingreep.

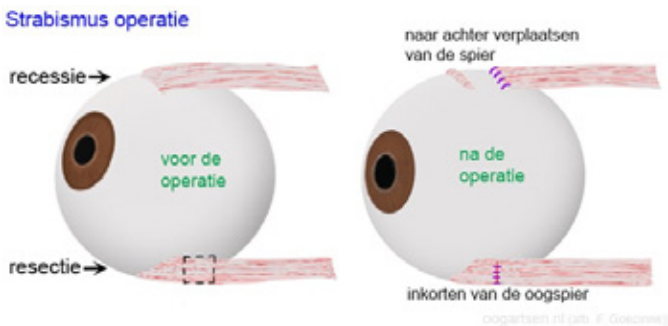
06 Wat is een scheelziensoperatie?

Een **scheelziensoperatie** is een operatie aan de **oogspieren** die ervoor zorgt dat de **ogen weer recht komen te staan**. Hierbij worden de spieren die de oogbewegingen sturen aangepast (versterkt of verzwakt). De operatie betreft niet de oogbol zelf maar alleen de spieren rondom het oog.

Jouw **oogarts** en jouw **orthoptist** (gediplomeerd expert in het diagnosticeren en mee opstellen van behandelplannen bij oogbewegingsstoornissen) bepalen wanneer jij of jouw kind in aanmerking komt voor een ingreep. Er moeten voorgaand aan de operatie met veel factoren rekening gehouden worden.

07 Hoe verloopt de operatie?

- De ingreep gebeurt in principe altijd onder **algehele narcose**.
- De oogchirurg maakt een kleine opening aan het oppervlak van het oog om de spieren te kunnen bereiken.
- De oogspieren worden vervolgens versterkt, verzwakt of verplaatst om een betere stand te verkrijgen.
- De gemaakte wondjes worden gehecht met **oplosbare hechtingen**, deze moeten op een later tijdstip dus niet verwijderd worden.
- De **orthoptist** bepaalt samen met jouw **oogarts** voorgaand aan de operatie welke spieren behandeld moeten worden en of deze versterkt of verzwakt dienen te worden. Het kan hierbij gaan om 1 of meerdere spieren in 1 of beide ogen.



Bron: www.oogartsen.nl

- Meestal mag de patiënt **dezelfde dag naar huis**.
- **Oogdruppels** en **oogzalf** worden voorgeschreven om het herstel te bevorderen.
- **Roodheid, zwelling, irritatie** en **lichte pijn** zijn normaal in de eerste 1–2 weken.
- Het zicht kan in de eerste weken na de operatie **wazig** zijn. Dit herstelt vanzelf.
- **Gewone activiteiten** kunnen vaak binnen enkele dagen worden hervat. De volgende activiteiten mogen de eerste maand echter niet:
 - water in de ogen
 - zwemmen/sauna
 - wrijven
 - spelen in zandbakken en werken/spelen in stoffige omgevingen
 - zwaar tillen

09 Mogelijke risico's en complicaties

Zoals bij elke operatie bestaan er risico's, al komen ernstige complicaties zelden voor:

- **Te sterke of te zwakke correctie** (in dat geval kan een tweede operatie nodig zijn).
- **Dubbelzien** (vaak tijdelijk, zelden blijvend).
- **Perforatie van de oogbol** (zeer zeldzaam, eventueel zijn er dan extra controles en aanvullende behandelingen vereist).
- **Infectie** (zeer zeldzaam)
 - * Om dit risico te verlagen kunnen we een scheelziensoperatie niet laten doorgaan bij verkoudheden
- **Littekens** aan het oogweefsel.
- Bij heroperaties is de uitkomst minder voorspelbaar en is er een hoger risico op een te sterke of een te zwakke correctie.
- Over de tijd kan de **scheelstand weer terug komen**, een nieuwe ingreep is dan meestal mogelijk.

10 Resultaat

- Het doel van een strabisme-operatie is de ogen recht te zetten.
- Diverse heelkundige ingrepen kunnen noodzakelijk zijn om een aanvaardbare oogstand te bereiken. Jouw oogarts kan je onmogelijks het volledig succes van een ingreep garanderen.
- De positie van de ogen kan in de loop van de maanden of jaren wijzigen; controles kunnen tot verschillende jaren na de ingreep noodzakelijk zijn.
- De heelkunde beperkt zich tot het wijzigen van de positie van de ogen. Door een operatie kan men een "lui oog" (amblyoop oog) niet genezen.

11 Veelgestelde vragen

FAQ vóór de strabisme-operatie

Waarom is een strabisme-ingreep nodig?

Om de oogstand te verbeteren, dubbelzien te verminderen of de samenwerking tussen de ogen te verbeteren. Soms ook om cosmetische redenen.

Op welke leeftijd kan een strabisme-operatie plaatsvinden?

Dit kan op bijna elke leeftijd; het hangt af van het type strabisme, stabiliteit van de oogstand en het behandeltraject tot nu toe.

Is er altijd eerst een bril of pleistertherapie nodig?

Meestal worden eerst brilcorrectie en eventueel occlusietherapie geprobeerd, zeker bij kinderen maar het kan zijn dat ook volwassenen eerst geadviseerd worden een bril aanpassing te doen.

Hoe wordt bepaald welke oogspieren gecorrigeerd worden?

De orthoptist en oogarts meten de oogstand en bepalen op basis daarvan welke spieren geopereerd moeten worden.

Gebeurt de operatie onder narcose?

Ja, de ingreep gebeurt vrijwel altijd onder narcose.

Hoe lang duurt de ingreep?

Meestal 45–60 minuten, afhankelijk van het aantal spieren die moeten worden behandeld.

Moet het oog worden geopend?

Neen, de spieren worden bereikt via het bindvlies (conjunctiva). De oogbol wordt niet geopend.

FAQ direct na de operatie

Doet de operatie pijn?

Vaak is er sprake van milde pijn of schurend/zanderig gevoel.

Hoe zien de ogen eruit na de ingreep?

Roodheid, tranen en zwelling (ook van de oogleden) zijn normaal. Het oogwit kan weken rood blijven.

Wanneer mag iemand weer naar school/werk?

Meestal na 3-5 dagen, afhankelijk van leeftijd en comfort.

Moet ik druppels gebruiken?

Ja, tobradex oogdruppels 4dd1 gedurende 3 weken en tobradex oogzalf 1dd1 voor het slapen gaan gedurende 10 dagen.

Mag ik wrijven in mijn ogen?

Neen, de eerste weken niet. Dit kan hechtingen irriteren of losmaken.

Hoe snel verbetert de oogstand?

De definitieve oogstand is vaak pas na enkele weken duidelijk. In de eerste dagen kan het nog “verkeerd” lijken door zwelling.

Kan er nog dubbelzien ontstaan?

Ja, vooral bij volwassenen. Meestal tijdelijk en verbetert het binnen dagen tot weken.

FAQ op langere termijn

Is één operatie altijd genoeg?

Niet altijd. Bij sommige vormen van strabisme is een tweede operatie nodig om de oogstand te optimaliseren.

Kan het scheelzien terugkomen?

Ja, vooral bij groei, refractieveranderingen of bepaalde neurologische oorzaken.

Blijft er een litteken zichtbaar?

Meestal niet; de wondjes zitten in het bindvlies en zijn niet zichtbaar op afstand.

Heeft de operatie invloed op het zicht?

De ingreep verandert de oogstand, niet de sterkte van het oog. Soms verbetert de samenwerking (waardoor functioneel zicht beter wordt).

Jouw oogarts is bereid om al jouw vragen te beantwoorden, zowel op wetenschappelijk vlak, over de praktische aspecten, als over de financiële aspecten van de ingreep. Om jouw oogarts in de mogelijkheid te stellen het bewijs te leveren dat zij jou de aangepaste inlichtingen geeft, vraagt de arts jou om later een document te ondertekenen.

Vragen?

Bij vragen kan je contact opnemen met:

dr. I. Liesenborghs
Oogartsen Park Sint-Truiden
Sint-Jansstraat 4
3800 Sint-Truiden
tel.: 011 69 42 70
e-mail: info@opst.be
www.oogartsenparksinttruiden.be

Check www.sint-trudo.be voor meer info over onze artsen en de dienst oftalmologie (oogheelkunde) of scan de QR-code:



Diestersteenweg 100 • 3800 Sint-Truiden
www.sint-trudo.be

Volg ons op   